

ERC Proof of Concept Grant (ERC PoC)

Kaj je ERC PoC?

Pri odlični pionirski znanosti pogosto pride do nepričakovanih ali novih priložnosti za komercializacijo oziroma družbene aplikacije. S shemo ERC PoC želi ERC povečati inovativni potencial odlične znanosti, ki jo že financira v okviru ERC raziskovalnih projektov.

Upravičeni prijavitelji na razpis ERC PoC so torej le nosilci tekočih oziroma pred kratkim zaključenih ERC raziskovalnih projektov. Prijavitelji morajo pokazati povezavo med idejo, ki jo želijo razviti v ERC PoC, in svojim ERC raziskovalnim projektom. V danem trenutku lahko nosilec izvaja le en ERC PoC. V povezavi z enim ERC raziskovalnim projektom pa se lahko podeli največ 3 ERC PoC (6 pri ERC SyG).

ERC PoC se financira s pavšalnim zneskom (lump sum) v višini 150.000 eur za obdobje 18 mesecev. ERC sicer pričakuje, da v večini primerov za projekt PoC zadošča 12 mesecev. Pavšalni znesek je namenjen stroškom zaposlenih, podizvajalskim pogodbam, materialnim in drugih stroškom. Če je projekt ustrezno izveden, je vsota izplačana ne glede na dejanske stroške.

Kako poteka prijava ERC PoC?

Za pridobitev ERC PoC se je potrebno prijaviti na celoletno odprt razpis. Trikrat letno ob vnaprej določenih datumih izvedejo ocenjevanje do takrat prispelih prijav. Nosilec se lahko prijavi le enkrat na posamezen letni razpis. V prijavi je potrebno jasno predstaviti kako bo potekal napredek od raziskav do inovacije, kar lahko vključuje testiranje, eksperimentiranje, demonstracijo, validacijo in nadaljnje raziskave potrebne za izkoriščanje raziskovalnih rezultatov, razjasnitev zaščite intelektualnih pravic in pripravo strategije prenosa znanja, ter načrtovanje vključevanja potencialnih deležnikov, ki bi lahko prenesli rezultate v prakso (industrija, družbene ali kulturne organizacije, odločevalci in drugo). Prijava je omejena na 10 strani in je sestavljena iz:

- kratkega opisa ideje,
- orisa inovacijskega potenciala,
- opisa kako bo projekt napredoval na poti od raziskav do inovacije (patentiranje, ustanavljanje podjetij, licenciranje, raziskovalno sodelovanje, javni angažma,...)
- realističnega načrta aktivnosti brez finančnega razreza po posameznih aktivnostih,
- prikaza izkušenj prijavitelja, da strateško vodi projekt, in da bodo aktivnosti izvajale ustrezno usposobljene osebe,
- pisma podpore gostiteljske institucije in
- etične tabele.

Kako poteka ocenjevanje ERC PoC?

Prijavo ocenjujejo povabljeni eksperti na daljavo. Če je potrebno, se na koncu zberejo na panelu v Bruslju. Pozitivno ocenjene predloge prednostno razvrstijo najprej po prvem kriteriju prelomnost inovacijskega potenciala (*breakthrough innovation potential*), nato po drugem kriteriju pristop in metodologija (*approach and methodology*) in na zadnje po tretjem kriteriju zmogljivost in predanost prijavitelja (*Principal investigator – capacity and commitment*).

Nasveti izkušenih ekspertov

Vsako leto največ prijav prispe na tretji ocenjevalni termin in je zato takrat stopnja uspešnosti nižja kot na prvih dveh rokih.

Med posameznimi področji so pomembne razlike. Na primer na področju IKT eksperti pogosto radi vidijo, da se pride do prototipa. Na medicinskem področju pa eno leto ne pomeni veliko zaradi dolgotrajnih postopkov pri pridobivanju odobritev, dovolj je doseči interes farmacevtskega podjetja. Na področju humanistike je potrebno pokazati, da bo za projektom ostalo nekaj trajnejšega od enkratnega dogodka. Recimo materiali z dogodka se lahko digitalizirajo za dolgoročno uporabo v izobraževalne namene in identificira sponzorske organizacije, ki bi podprle takšno platformo.

Pri prvem kriteriju eksperti pogledajo, ali bi ta projekt pomembno pomagal, da se raziskovalni rezultat premakne k prvim korakom inovacijskega procesa, kar bi vodilo v nov ali izboljšan produkt, proces ali metodo produkcije, obliko organiziranosti ali metodologijo (komercialna inovacija), novo pravno ureditev, novo družbeno gibanje, novo odločanje ali novo obliko družbenega sodelovanja.... Ne ocenjujejo znanstvenega potenciala, ampak iščejo dokaze o inovacijskem potencialu v primerjavi s trenutnim stanjem v svetu in konkurenčnimi alternativami, oziroma ali gre za izvedljivo rešitev obstoječega problema in ne za rešitev, ki še išče svoj problem (obratna smer). Prijava naj ne daje vtisa, da gre za dodaten denar/čas za raziskovalce na ERC raziskovalnem projektu.

Dober predlog razloži glavne družbene, ekonomske, okoljske... prednosti projekta (kako bo prispeval k boljšemu svetu). Pomembno je, da predlog že vsebuje preliminarno analizo »konkurence«, ki bi ugotovila katere lastnosti tehnologije/produkta/procesa bi prispevale k njegovi inovativnosti in prepoznavnosti glede na druge. Zato se je že pred pisanjem prijave dobro pogovoriti s podjetji ali ključnimi deležniki na izbranem področju, da se lahko pokaže resnično razumevanje položaja/vpliva prijave in začetno presojo trga oziroma odziva prihodnjih uporabnikov (pismo podpore, identifikacija kontaktov v podjetjih in njihov odziv, ...). Izkazati poznavanje trdne IPR strategije in, kjer je to smiselno, natančneje razdelati, kako bodo zaščitene izpeljane izboljšave in pojasniti lastništvo. Prikaže naj se začetne korake kažipot vstopa na trg (licenciranje - komu, kako, kdaj, po katerem modelu, oziroma ustanavljanje ustrezne oblike podjetja z vzpostavitvijo distribucijskih kanalov in ključnih partnerjev, prodaja drugim poslovnim subjektom ali direktno uporabnikom).

Dobro je predstaviti prisotna tveganja v načrtu in opredeliti ustrezne ukrepe za njihovo obvladovanje.

Pri tretjem kriteriju eksperti pogledajo, ali je skupina sodelujočih ustrezna s vidika tehničnih in komercialnih znanj, predhodne izkušnje v prenosu raziskav so dobro sprejete. V projektu morajo biti jasno razdeljene vloge in odgovornosti.

Domena družboslovja in humanistike v tem pogledu odstopa po manjšem številu prijav in posledično projektov, zato podajamo v nadaljevanju nekaj pogosto ugotovljenih pomanjkljivosti prijav:

- nejasna primerjava inovativnih vidikov glede na obstoječe konkurenčne rešitve,
- družbena inovacija ni zadostno prikazana,
- komercialna inovacija je argumentirana, vendar ni zadostno obrazložena,
- doprinos projekta je zelo splošno in nezadostno definiran kot javno dobro,
- pravice intelektualne lastnine (IPR) niso podrobneje opisane,
- nerazvita strategija za prenos znanja,
- potencialni uporabniki niso dobro definirani ali jasno opisani,
- nezadostne informacije o načrtih za vzpostavljanje kontaktov z deležniki, ki bi lahko podprli projekt in njegove rezultate,
- proces ustvarjanja vrednosti: umajkanje nadaljnjih konkretnih aktivnosti in podrobnosti za okrepitev kontaktov z akademskimi partnerji, družbenimi ali kulturnimi organizacijami, ustvarjalci politiki ali drugimi potencialnimi uporabniki projektnih rezultatov, in
- upravljalska vprašanja omejena na razpravo znotraj akademske skupnosti.

Dodatne informacije: <https://erc.europa.eu/funding/proof-concept>

Andreja Umek Venturini
Nacionalna kontaktna oseba ERC
4. junij 2021